

Saksbehandler: Sven Oppegaard

Referanser:
MKR 04/07

Saksdokumenter:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
03.09.2007	Notat om økumenikk årsplan 2008.doc	18104
03.09.2007	Notat om TN årsplan 2008.doc	18105
03.09.2007	Notat om religionsdialog årsplan 2008.doc	18106
03.09.2007	Notat om SMM årsplan 2008.doc	18107
03.09.2007	Notat om KISP årsplan 2008.doc	18108
03.09.2007	Notat om KUI årsplan 2008.doc	18109
03.09.2007	Årsplan 2007.PDF	18113

Arbeid med årsplan for avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål 2008

Sammendrag

Under behandlingen av saken om Årsplanene for de sentralkirkelige 2007 på sitt møte 6.-7. februar d.å. ønsket Mellomkirkelig råd en diskusjon om neste års årsplan og planprosessen i forhold til denne allerede på septembermøtet i MKR, gjerne i form av arbeidsgrupper/verksteder (sak MKR 04/07). Den overordnede årsplanen for 2007 med de aktuelle avsnittene for arbeidet i avdelingen følger vedlagt som bakgrunnsstoff til saken.

Som utgangspunkt for en samtale om denne saken i Rådet vedlegges også notater fra de enkelte saksansvarlige i avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål 2008. Forberedelsene av årsplanen for 2008 tenkes å følge de linjene som notatene tegner opp, justert av innspill fra MKR.

Forslag til vedtak

MKR gir sin støtte til de linjene som er trukket opp for planarbeidet for 2008, med følgende kommentarer:

Notat om årsplan for 2008 (pkt. 7 a) – Økumeniske relasjoner (MKR 42/07)

Styrke samarbeidet med bispedømmene

Etablere jevnlige forbindelser med kontaktpersonene som er spesielt oppnevnt ved bispedømmekontorene, blant annet mht de økumeniske avtalene med andre bispedømmer.

Følge opp de bilaterale avtalene med IECLB, ELCSA og ELCJHL

Alle krever ”vedlikehold” i 2008.

Oppfølging av relasjonene med KV

I tillegg til den kontinuerlige forbindelsen:

- Fortsette et aktivt engasjement til fordel for en ny og bredere form for generalforsamling hvor de konfesjonelle verdensfamiliene er direkte involvert,
- Delta på Sentralkomiteé-møtet i 2008, Det lutherske verdensforbund.

Oppfølging av relasjonene med LVF

I tillegg til den kontinuerlige forbindelsen:

- Bidra inn i prosessen med Renewal Committee og forberedelsen av LVFs generalforsamling i Stuttgart i 2010.
- Delta på rådsmøte i Arusha, juni 2008.

Videreutvikle Katolsk-luthersk samtaleforum (KATLUSA)

- Styrke studiearbeidet, særlig i forhold til den internasjonale dialograpporten om Kirkens apostolisitet.

Notat vedr. årsplanene 2008 (pkt. 7b.2) og videre arbeid med RELIGIONSDIALOG (MKR 42/07)

ROM-PROSJEKTETS ANDRE ÅR bør være mer preget av å

- ikke så mye skape interesse som å bistå dem som viser seg interessert med faglige innspill, råd, tips og mulig nærvær for å stimulere til ytterligere arbeid med religionsmøtetenkningen i norske menigheter, lokalt og regionalt.
- å utfordre bispedømmene til å utarbeide egne område/landsdelsplaner for årene fremover, slik at man i bispedømmerådene planverk kan se spor av hvordan religionsmøtearbeidet er gjort til en naturlig bestanddel av normal fremtidig virksomhet – før prosjektet avsluttes september 2008.
- videreutvikle temastedet om religionsmøte på www.kirken.no ved å legge vekten på de erfaringer og forslag som finnes til hvordan religionsmøtet kan virkeliggjøres. Særlig bør handlingsalternativene videreutvikles
- lage et eget idéhefte for praktisk gjennomføring av religionsdialog/religionsmøtearbeid i menigheten – som kunne bli hefte nr. 3 i serien om ”Utfordringer i religionsmøte”.
- videreutvikle internasjonale kontakter vedr. arbeidet med lokale religionsdialoger.
- jobbe mer inn mot Samarbeidsrådet for tros- og livsynssamfunn i forhold til lokale religionsdialoger.
- utvikle ROM-prosjektet i samarbeid med referansegruppen og arbeidsgruppen slik at det legges til rette for en god videreføring av arbeidet også etter at prosjektet er avsluttet. Herunder må det lokale religionsmøtearbeidets fremtid og strategiske plassering internt i Kirkerådet avklares.

MELLOMKIRKELIG RÅDS ARBEID MED RELIGIONSDIALOG bør også være mer preget av å

- systematisere arbeidet som gjøres innen feltet interreligiøs dialog både nasjonalt og internasjonalt og bidra til å profilere MKRs rolle i det interreligiøse landskapet i tråd med DnKs strategi for inter-religiøst engasjement.
- vurdere muligheten for å få til en trepartsdialog mellom MKR – Det Mosaiske Trossamfund – Islamsk Råd Norge.
- prioritere og videreutvikle internasjonale, økumeniske kontakter på det interreligiøse feltet i tillegg til å styrke det interreligiøse arbeidet på et økumenisk og nasjonalt nivå.
- arbeide for at Kirkemøtets vedtak om religionens betydning for integreringsarbeidet blir tydeliggjort og tatt hensyn til i kontakt med så vel kirker som statlige og kommunale myndigheter.
- gjøre kirkeansatte, frivillige og andre interesserte kjent med ”Troende møter troende” og tenkningen i studieheftet.

Notat om årsplan 2008 (pkt. 7d)

Fred, rettferdighet og menneskerettigheter (MKR 42/07)

Styrke engasjementet for Midtøsten

- Ny Midtøsten-strategi som også styrker fokus på de kristne i Midtøsten generelt – i tillegg til Israel/Palestina

Økonomisk globalisering og global rettferdighet

- Videreføre arbeidet i KISP om globalisering;
- jobbe overfor KV med AGAPE-prosessen
- oppfølging av Kirkemøtets sak om økonomisk globalisering

Videreføre arbeidet med religionsfrihet

- Oslokoalisjonens arbeid med etiske retningslinjer for misjon
- Religionsfrihet i Midtøsten (jf sak om Midtøsten)

Styrke Mellomkirkelig råds engasjement for fred og rettferdighet i samarbeid med kirker vi har avtale og fellesskap med i Sør-Afrika, Brasil og Palestina

- Besøk til Sør-Afrika
- Styrke kirkene som samfunnsaktører

Opprettholde et sterkt engasjement i klima- og miljøpolitikken

- Hvordan takler samfunn, kirke og næringsliv disse utfordringene i 2008? Hvilken rolle skal kirken spille?

27.08.2007

Årsplan 2007

Kirkerådet
Samisk kirkeråd
Mellomkirkelig råd

Vedlegg MKR 42/07

	Verdensforbund		
7) Arbeidet med lokaløkumenikk	Nye Norges Kristne Råd, Bispedømmene		
8) Videreutviklet kontakten med lutherske søsterkirker	Igreja Evangélica de Confissão Luterana no Brasil (IECLB), Evangelical Lutheran Church of Southern Africa (ELCSA)		
9) Styrket informasjonsarbeidet om økumeniske relasjoner			
Gjennomføring av hovedmålene i 2007:		Samarbeidspartnere	P/B/E + Sum
1) Bidratt til en aktiv forberedelse, deltagelse og oppfølging av EEA 3 i Sibiu - forberedt EEA 3 på nasjonalt, nordisk og europeisk nivå og fulgt opp delegasjon og arbeid med konferansen under og etter EEA 3. - bidratt til å styrke spiritualitetsperspektivet i europeisk kirkesamarbeid - formidlet Den norske kirkes arbeid med religionsdialog lokalt, nasjonalt og internasjonalt til det europeiske kirkefellesskapet	Nye Norges Kristne Råd, Den katolske kirke i Norge, nordisk delegasjon, Økumeniske organisasjoner, Porvoo, Community of Protestant Churches in Europe (Leuenberg)	Delegater, Nasjonale søsterkirker, europeisk nettverk	P: 350.000
2) Bidratt til å styrke og koordinere europeisk kirkesamarbeid - forberedt og deltatt i Konferansen av Kirker i Europas sentralkomité og i kommisjonsarbeidet - Deltatt ved økumeniske samlinger i Norden og Europa for øvrig.	Nye Norges Kristne Råd, Den katolske kirke i Norge, nordisk delegasjon, Økumeniske organisasjoner, Porvoo, Community of Protestant Churches in Europe (Leuenberg)		
3) Sluttført avtalen med Den Evangelisk Lutherske Frikirke "To kirker- en tro" - gjennomført høringsprosess, drøftelser og saksforberedelse til Kirkemøtet 2007.	Den Evangelisk Lutherske Frikirke	Kirkemøtet 2007	
4) Styrket kontakten til Kirkenes Verdensråd - deltatt i sentralkomiteen, kommisjonene, møter og konferanser.	Kirkens Nødhjelp	Kirkenes Verdensråd	P

7b) RELIGIONSDIALOG

Hovedmål for feltet:	Samarbeids- partnere	Målgruppe	P/B/E + Sum
1) Styrket Den norske kirke's rolle i den internasjonale og nasjonale tros og livssynsdialog	Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL), Kontakt-gruppene, World Conference of Religions for Peace, European Council for Religious Leaders, Utenriksdepartementet	Tros- og livssynssamfunn	P/5000/
2) Gitt inspirasjon i religionsmøtet	Nye Norges Kristne Råd, bispedømme-kontakter for Mellomkirkelig råd, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL)	Lokalmenig- hetene og deres ansatte	P 50000//
3) Fulgt opp Kirkemøtets vedtak om integrering og dialog	Flyktninge-nettverket	Statlige og kommunale myndigheter	P/2500/
4) Utviklet gode samarbeidsrutiner med ulike sentere for lokal religionsdialog	St.Ph.Centre, F&R, Svenska kyrkan	Sentrale aktører sentralt og regionalt	P 25 000//
5) Arbeidet aktivt med informasjonsspredning og bygget opp en ressursbank		Menigheter. Bispedømmene, media	
Gjennomføring av hovedmålene i 2007:	Samarbeids- partnere	Målgruppe	P/B/E + Sum

- Videreført kontakten med Emmaus-senteret i Oslo			
5) Arbeidet aktivt med informasjonsspredning og bygget opp en ressursbank			
- Aktivt brukt media for å få frem Den n. kirkes syn i aktuelle saker vedr. tros og livssynsdialog			Menigheter, Bispedømmene, media
- Ulike typer erfaringer fra det flerreligiøse møtestedet er gjort tilgjengelig på internett under diverse temaer på Den norske kirkes egen nettside.			
- ROM-prosjektet har lagt ut sine viktigste funn under temaet "religionsmøte" – og har aktivt oppfordret menigheter, prosti og bispedømmer til å bruke denne siden aktivt.			
- "Veiledning til religionsmøte" er trykket i hendig format, slik at tilgjengelighet og brukervennlighet økes. TNs "Troende møter troende" er ferdig distribuert til menighetene, og religionsteologisk seminar er gjennomført.			
Videre planer og målsettinger for feltet i perioden 2008, 2009 og 2010			
2008	Styrke Den norske kirkes rolle og bidrag til den internasjonale, nasjonale og lokale tros og livssynsdialog.		
2009	Styrke Den norske kirkes rolle og bidrag til den internasjonale, nasjonale og lokale tros og livssynsdialog.		
2010	Styrke Den norske kirkes rolle og bidrag til den internasjonale, nasjonale og lokale tros og livssynsdialog.		

7C) MISJON OG EVANGELISERING

Hovedmål for feltet:	Samarbeids-partnere	Målgruppe	P/B/E + Sum
1) Fulgt opp evaluering av misjonskonsulentstillingene og videreutviklet samvirket om misjon mellom sentralt og regionalt nivå, innenfor rammen av Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMIM)	Misjonsorganisasjonene i Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMIM), Bispedømmene	Menighetene	B+E
2) Fulgt opp kirkemøtesaken En misjonerende kirke - i sammenheng med kirkemøtesakene "Religionsmøte" og "Integrering av innvandrere"	Misjonsorganisasjonene, Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA), Bispedømmene	Menighetene, andre kirkelige aktører	B+E

Lutherske Verdensforbunds misjonsavdeling, gitt innspill til arbeid med misjon i Kirkenes Verdensråd, Porvoo- og Leuenbergfelleskapet, deltatt i samling for nordiske misjonsledere, fremmet vennskapssamarbeid, invitert gjester fra kirker i sør og trukket dem mer aktivt inn i Den norske kirkes arbeid	Bispedømmene, Kirkens Nødhjelp	organisasjoner, Samarbeidskirker i Europa og Sør, menighetene	
4) Redigert nåværende stoff på kirken.no, samlet og lagt inn nytt stoff, utnyttet den nye nettsportalen mer offensivt og aktivt	Misjonsorganisasjonene i Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM)	Menighetene, andre kirkelige aktører, allmennheten	B+E Summ 1-4: B=268.000 E=267.000
5) Arrangert en samling for retreatbevegelsen og 2 møter i Samrådsgruppa for nyreligiøsitet. Gitt faglige innspill, formidlet informasjon og drevet nettsamarbeid.	Areopagos Retreatbevegelsen Utdanningsinstitusjoner Presteforeningen, Kirkeakademiene, Nye Norges Kristne Råd	Menighetene, Andre kirkelige aktører, Nyåndelige miljøer, allmennheten	
6) Deltatt på konsultasjoner, i nettverksmøter og drevet strategisk nettsamarbeid	Deltagere i nettverket "Senter for menighetsutvikling", Bispedømmene, Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA)	menighetene	B Sum 5-6: B=85.000
Videre planer og målsettinger for feltet i perioden 2008, 2009 og 2010			
2008	Viderentvikle Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM)-samarbeidet i tråd med en ny strategiplan som skal lages for perioden 2008-2010		
2009	Fortsette å integrere og fordype arbeidet med misjon og økumenikk		
2010	Bygge videre relasjoner mellom Den norske kirke og NORME-nettverket		

7d. Fred, rettferdighet og menneskerettigheter

Hovedmål for feltet:	Samarbeidspartnere	Målgruppe	P/B/E + Sum
1) Styrket det politiske arbeidet for integrering av innvandrere og	Flyktingenettverket	Menighetene,	

- Utarbeidet høringsvar på ny utlendingslov - Profilert Den norske kirke som aktør i flyktninge-, asyl- og integreringsdebatten, særlig med tanke på kommunevalget.	mangfoldsdirektoratet (IMDi), Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS), Flyktningerådet Amnesty Oslo bispedømme	Menighetene, Statlige myndigheter, Nye Norges Kristne Råd	
2) - Revidert Dnks Midt-Østen strategi - Vist solidaritet med kirkene og styrket det kristne nærveret i området - Bidratt til den norske og internasjonale politiske debatten om Midt-Østen - Arbeidet inn mot stiftelsen "Oljeberget" med tanke på støtte til den palestinske befolkningens Nødhjelpingen	Kirkens Nødhjelp, Utenriksdepartementet		
3) - Jobbet frem et posisjonsdokument for Den norske kirke på Kirkenes Verdensråds AGAPE-dokument og skissert en oppfølging av AGAPE i Den norske kirke. - Fremmet en sak om global økonomisk rettferdighet på kirkemøtet 2007 - Deltatt i AGAPE- prosessen i Kirkenes Verdensråd	Forum for utvikling og miljø, Kirkens Nødhjelp	Menighetene, Statlige myndigheter, Økumeniske samarbeids-organisasjoner	
4) - Arrangert en økumenisk gudstjeneste på Verdens miljøvernmdag i Tromsø i juni - Reist klima og miljø som et bredt økumenisk spørsmål - Løftet miljøspørsmålene opp som en bred inter-religiøs utfordring - Samarbeidet med Afrikanske kirkesamfunn om klima og miljøutfordringene	Miljøverndepartementet, Kirkens Nødhjelp, Kirkenes Verdensråd	Menighetene, Statlige og kommunale myndigheter, offentligheten	
5) - Gjennomført prosjektet Misjon og Menneskerettigheter under Oslokoalisjonen - Løftet opp og belyst den vanskelige situasjonen til de kristne kirker i Midt-Østen	Kirkenes Verdensråd, Kirkens Nødhjelp, Det Lutherske Verdensforbund, Oslokoalisjonen	Statlige myndigheter, misjonsorganisasjoner	
Videre planer og målsettinger for feltet i perioden 2008, 2009 og 2010			
2008: Styrke kirkens rolle som forsvarer av menneskerettighetene og gjøre kirken til en tydeligere og mer premissgivende aktør i samfunnsdebatten			
2009 Styrke kirkens rolle som forsvarer av menneskerettighetene og gjøre kirken til en tydeligere og mer premissgivende aktør i samfunnsdebatten			

gjennom verksteder og gudstjenester.			
2)	Avholdt Vennekonferanse Ålesund (jan). Planlagt og gjennomført "kulturprosjekt Ghana" (research-tur og kultur møte-turné mars-sept). Gitt økonomisk støtte til lokalmenigheter om nord/sør-informasjonsstiltak på bakgrunn av søKirkens Nødhjelpader.		
3)	Kurset ungdom og ledere i materiell "Positiv" og "En kropp". Ferdig utviklet ressurshefte "Ny grønn kirkebok". Bidratt til Verdens miljødag, Tromsø, og ny Kirkemøte-sak om miljø og økonomisk rettferd		
4)	Arrangert fagdag for kirkelige utdanningsinstitusjoner om "økumeniske og interasjonale spørsmål i kirkelig utdanning"		
5)	Initiert nytt tiltak innen IKT-basert læring, basert på ungdom		
Videre planer og målsettinger for feltet i perioden 2008, 2009 og 2010			
2008	Videreføre KUIs arbeid i overensstemmelse med 4-årig strategiplan (2007-2010)		
2009	Videreføre KUIs arbeid i overensstemmelse med 4-årig strategiplan (2007-2010)		
2010	Videreføre KUIs arbeid i overensstemmelse med 4-årig strategiplan (2007-2010)		

8. KIRKE OG SAMFUNN

Hovedmål for feltet:		Samarbeidspartnere	Målgruppe	P/B/E + Sum
1. Miljø, forbruk og rettferd: Forankret og konkretisert kirkens engasjement i spørsmål som angår miljø, forbruk og rettferd gjennom nettverksbygging og aktiviteter	Den norske kirkes nord/sør informasjon (KUI), Kirkens Nødhjelp, Norges kristne råd, KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, Presteforeningen, Stiftelsen Korsvei, misjons-, ungdoms-, solidaritets-, og	Bispedømmene, menighetene, offentligheten	B: 15.000 P: 120.000 E: 500.000	

1) Bygget nettverk med hovedfokus på å informere og forplikte menighetene i et engasjement for miljø, forbruk og rettferd i forbindelse med fasteaksjon og miljøuken i juni og Skaperverkets dag. Sentrale tiltak vil være arbeid i forbindelse med Kirkens Nødhjelps fasteaksjon (klimafokus) og oppfordring til alle menigheter om å bli "grønn" (materieell og nettsider); deltatt i forberedelsen av miljøgudstjeneste i forbindelse med FNs markering av Verdens miljøvern dag 2007 i Tromsø (utarbeidelse av materiell og informasjon til alle landets menigheter). Arbeidet med miljøfyrtårn-sertifisering på alle plan i kirken er et tredje viktig område, herunder også arbeidet med sertifisering av Kirkerådets sekretariat (som del av Grønn stat - arbeidet), flere andre organisasjoner og Kirkens hus. Det skal dessuten utarbeides en rapport om miljøarbeidet til årets Kirkemøte.			
2) Tilrettelagt for et bredt engasjement i Den norske kirke gjennom tilrettelegging av informasjons- og diskusjonsmaterieell, bl.a. på nettsidene, samt besøk og seminarer på menighetsnivå			
3) Dette gjøres ved et stabilt samarbeid med interne, eksterne og interasjonale samarbeidspartnere. Med bakgrunn i sak KM 13/06 og 11/06 bør Den norske kirke også på dette feltet være en premissleverandør for samfunnet. Vedtaket i sak KM 13/06 følges opp blant annet ved at Kirkerådet tar initiativ overfor KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og Kirkedep. om å nedsette arbeidsgruppe med sikte på å utforme en felle arbeidsgiverpolitikk. Gitt innspill, med bakgrunn i sak KM 11/06 og UMK 8/06, som kan bidra til at funksjonshemming løftes fram som et tema i arbeid med integrering av innvandrere.	KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, Kirkedepartementet Mellomkirkelig råd	Arbeidsgivere i Dnk. Menigheter og nasjonale myndigheter Ungdom med funksjonshemninger	
4) Fulgt opp og videreutviklet fagområder og samarbeidsrelasjoner med utgangspunkt i konferansen "Rett til å være et helt menneske?", avholdt i 06. Utarbeidet plan for å sikre like muligheter for mennesker med funksjonshemming og mennesker med utviklingshemming, utviklet nettkurs om retten til å være et helt menneske og bidratt til fagutvikling og oppfølging av samarbeidspartnere.	Sosial- og helsedirektoratet og Stifelsen SOR – Samarbeidsrådet for mennesker med utviklingshemming	Kirkelig ansatte, menighetsråd, integreringskonsulentene og kommunale tjenesteytere	
5) Fullført arbeidet med å utrede kirkas forhold til likestillingsloven, videreformidlet forskning som gjelder kjønns- og likestillingsperspektiv på kirkelig virksomhet, startet arbeidet med ny strategiplan for feltet og bidratt	Likestillingsombudet	Kirkelig virksomhet	